

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ВІЙСЬКОВО-СЛУЖБОВЦІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ У ВІЙНІ З РОСІЄЮ

Панфілов Ю.І., Александров В.М.

*Кафедра підготовки офіцерів запасу Військово-юридичний інститут
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, м. Харків*

З самого початку повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України в лютому 2022 року українські військовослужбовці виконують бойові завдання у надзвичайно складних психоемоційних умовах. Психологічна стійкість залежить від внутрішніх і зовнішніх чинників які поділяються на бойові і соціальні.

Психологічна стійкість не є сталою рисою, а формується й проявляється у взаємодії з особистісними характеристиками. Індивідуально-психологічні особливості військовослужбовців визначають не лише їхню здатність витримувати бойове навантаження, але й ефективність адаптації до умов війни, подолання стресу та посттравматичних наслідків. До них відносяться: висока емоційна стабільність, здатність справлятися з тривожними ситуаціями, здатність стримувати імпульсивні реакції та регулювати поведінку, відповідальність і сумлінність, схильність діяти організовано, з урахуванням обов'язку перед колективом і державою, здатність сприймати непередбачувані обставини без різкої втрати контролю та психоемоційної рівноваги. Індивідуальні особливості є базовим рівнем психологічної стійкості і визначають, як саме військовослужбовець реагуватиме на бойовий стрес.

Особливостями соціальних чинників психологічної стійкості в/с ЗСУ у сучасній війні з росією є високий рівень внутрішньої мотивації, що зумовлений боротьбою за власну землю, родину, народ. Українські військові демонструють глибоку мотивацію спрямовану на захист Батьківщини, що підсилює резильєнтність. Окремо слід відзначити вплив патріотичної ідентичності, яка виступає не лише джерелом мотивації, а й фактором внутрішньої опори у кризових ситуаціях.

Особливу роль відіграє феномен бойового братерства – тісні міжособистісні зв'язки в підрозділах, що формуються в умовах спільного ризику та боротьби. Така згуртованість забезпечує потужну соціальну підтримку, що є одним із найважливіших чинників психологічної стійкості. У контексті збройного конфлікту підтримка з боку найближчого оточення — родини, побратимів, а також соціального середовища — набуває життєво важливого значення. Військовослужбовці відчувають яку моральну і матеріальну підтримку здійснює народ України своїм захисникам.

Бойова підготовка — це один із основних факторів, що визначає не тільки фізичну, але й психологічну стійкість військовослужбовців. Знання тактики та алгоритмів своїх дій та дій противника, засвоєння основних навичок володіння зброєю і бойовою технікою зміцнюють впевненість у власних силах та здатності виконувати завдання, дозволяють військовослужбовцям відчувати контроль над ситуацією та підготуватися до можливих стресових факторів, що, в свою чергу, знижує тривогу та страх під час реальних бойових дій.